

Riksbankens företagsundersökning

**”Alla pratar om
problemen, ingen
om hur bra det
går”**

Maj 2022

Riksbankens företagsundersökning i maj 2022¹

Konjunktoren fortsätter att vara stark enligt de svenska storföretagen. Framför allt inom industrin är man nöjd med läget. Det är flera, i huvudsak inom industrin, som nämner att de aldrig tidigare upplevt ett så gynnsamt konjunkturläge som nu. Konjunkturläget inom byggindustrin är generellt svagare än för övriga sektorer, men det är ändå fortsatt något bättre än normalt. Överlag betonas samtidigt den rådande osäkerheten, som gör det svårt att bedöma hur framtiden blir. Konjunkturläget om sex månader väntas sammantaget vara svagare än idag.

Produktions- och leveransstörningar fortsätter att påverka företagens verksamheter. Dessutom bedöms Rysslands invasion av Ukraina och de efterföljande sanktionerna ha förvärrat situationen, liksom nedstängningarna av hamnar och fabriker i Kina för att bromsa pandemin. De flesta tror nu också att störningarna kommer att pågå i åtminstone sex månader till.

För i stort sett samtliga företag fortsätter kostnaderna att öka kraftigt, framför allt för inköp och transporter. Det finns också en oro för att avtalsrörelsen 2023 kommer att mynna ut i större höjningar av lönekostnaderna än i tidigare kollektivavtal. Utfallen från avtalsrörelsen väntas enligt företagen avgöra om inflationen förblir hög eller inte.

Många bedömer att de kommer att kunna fortsätta att höja försäljningspriserna i takt med att kostnaderna ökar och prisplanerna på ett års sikt ligger kvar på en hög nivå. Men möjligheten att höja priserna bestäms till stor del av hur efterfrågan på varor och tjänster kommer att utvecklas. Det är osäkert hur stora effekter den höga inflationen och den ekonomiska politiken kommer att få på hushållens konsumtion. Därför är flera företag tveksamma om hur mycket de kommer att kunna höja priserna framöver.

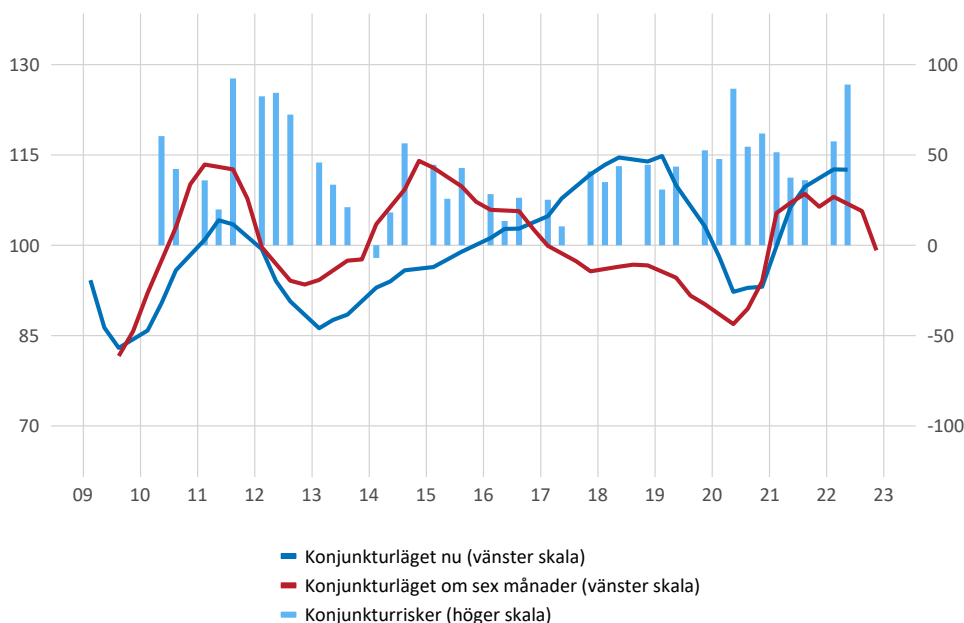
¹ Riksbanken har under perioden 28 april till 11 maj genomfört intervjuer med 41 industri-, bygg-, handels- och tjänsteföretag samt branschorganisationer. Riksbankens företagsundersökning publiceras på Riksbankens webbplats. Samtliga citat i denna rapport är från företag som deltar i undersökningen.

”Vi går på högvarv”

Företagen upplever överlag att det nuvarande konjunkturläget är starkt. Läget är i stort sett oförändrat sedan undersökningen i februari, men det är fortsatt betydligt starkare än normalt, se diagram 1. Framför allt är industriföretagen nöjda med läget. Flera nämner också att de aldrig tidigare upplevt ett så gynnsamt konjunkturläge som nu. Konjunkturläget inom byggsektorn är generellt svagare än inom övriga sektorer, men det är ändå fortsatt något bättre än normalt.

Diagram 1. Konjunkturläge och konjunkturrisker

Indextal (vänster skala) och netttotal (höger skala)

Anm. Indextalen visar ett standardiserat värde (medelvärde = 100 och standardavvikelse = 10) av netttotalen för de företag som anger att konjunkturläget för närvarande är bra eller dåligt och de som anger att konjunkturläget om sex månader kommer att vara bättre eller sämre. Den röda linjen, konjunkturläget om sex månader, är framflyttad två kvartal. Serierna för konjunkturläget är utjämnade med ett glidande medelvärde baserat på tre observationer. Staplarna visar netttotalen för de företag som anger att riskerna för konjunkturutvecklingen just nu är större respektive mindre än normalt. Eftersom fler företagsundersökningar än normalt genomfördes under 2020 finns det observationer för samtliga kvartal.

”Det är en svårbedömd terräng just nu”

Företagen upplever att riskerna för konjunkturutvecklingen har ökat sedan undersökningen i februari, se diagram 1. Liksom tidigare nämner företagen riskfaktorer som till exempel hur pandemin utvecklas, problemen med logistik och försörjningskedjor, samt bristen på halvledare och andra insatsvaror. Rysslands invasion av Ukraina inträffade strax efter intervjuperiodens slut i samband med företagsundersökningen i februari. Kriget samt de efterföljande sanktionerna nämns nu som en betydande osäkerhetsfaktor för konjunkturläget framöver, liksom nedstängda hamnar och produktionsanläggningar i Kina för att bromsa pandemin. Alla dessa riskfaktorer bidrar till att

öka osäkerheten och försvårar för företagen att planera och fatta beslut om verksamheten.

Flera inom industrin har svårt att se att konjunkturläget kan bli så mycket starkare än det är nu. Men när man är uppe på konjunkturtoppen, eller åtminstone nära den, så ökar också riskerna för att läget ska försämrats: ”Det är större risk för förändring nu.” Det finns också en oro för hur den höga inflationen och den ekonomiska politiken kan komma att påverka efterfråge- och konjunkturutvecklingen, särskilt inom handeln. Osäkerheten bidrar också till att det blir svårare att bedöma hur konjunkturen kommer att utvecklas och respondenterna är därför försiktiga i sina långsiktiga prognoser. Sammantaget bedömer de dock att konjunkturläget om sex månader kommer att vara svagare än idag, se diagram 1.

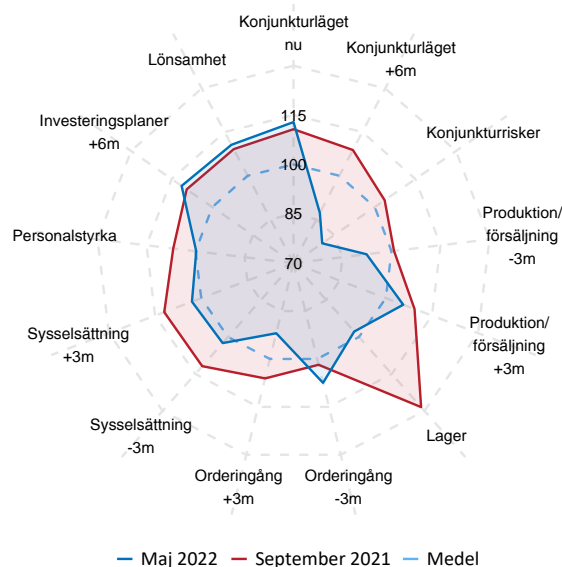
”Trots störningarna är resultatet exceptionellt bra”

Företagen är överlag nöjda med lönsamheten, se diagram 2. Den starka efterfrågan bidrar till att man i stor utsträckning lyckas föra över de ökade kostnaderna på sina kunder. Några företag inom tillverkningsindustrin och transportbranschen pekar dessutom på att produktions- och leveransstörningarna har ökat kundernas acceptans för prishöjningar. De har därmed kunnat höja försäljningspriserna mer än vad kostnaderna har ökat vilket har förbättrat lönsamheten. För bemanningsbranschen, har störningarna tillsammans med osäkerheten om konjunkturutvecklingen, stärkt efterfrågan på flera av deras tjänster, och därmed också lönsamheten. Det rör sig bland annat om uthyrning av arbetskraft för att hantera störningarna, som till exempel lagerarbetare och chaufförer. För IT-konsulter och konsulter som riktar sig mot tillverkningsindustrin, fortsätter efterfrågan och lönsamheten att utvecklas starkt.

Företagens investeringsplaner ligger fortfarande högre än ett historiskt genomsnitt, se diagram 2. Det finns flera skäl till detta. För det första avbryter man ogärna stora och mer långvariga investeringsprojekt, särskilt om de förväntas höja produktiviteten och öka lönsamheten. För det andra talar företagen om ett fortsatt behov av investeringar i IT och logistik, och även av investeringar som påskyndar en grön omställning. Exempelvis nämner de investeringar i batterifabriker, produktion av miljövänliga bränslen, vindkraft och annan förnyelsebar energi. Investeringar i IT och logistik förväntas höja företagets produktivitet, medan ”gröna” investeringar syftar mer till att möta efterfrågan. Investeringar som är förknippade med fossila bränslen möts däremot av ett svalt intresse från finansierare. Att företagens investeringsplaner ligger högre än normalt kan också tolkas som att det ändå finns en viss optimism om den ekonomiska utvecklingen, åtminstone på längre sikt.

Diagram 2. Företagens samlade svarsmönster

Indextal

Anm. Svaren på frågorna är utplacerade längs "ekrar" i diagrammet där ett indextal närmare mitten är sämre. Ökade konjunkturriser antas här vara försämringar och innebär därmed lägre indextal. Lager avser färdigvarulager och minskad lagerstorlek innebär ett högre indextal. De historiska genomsnitten är beräknade från det datum då den aktuella frågan började ställas. Beteckningarna -3m och +3m betyder de senaste respektive de kommande tre månaderna. Beteckningen +6m betyder de kommande sex månaderna.

"En högkonjunktur av sällan skådat slag"

Efterfrågan för företagen inom tillverkningsindustrin började att sjunka under inledningen av 2019 och pandemiutbrotten under det efterföljande året försvagade konjunkturen ytterligare. Under slutet av 2020 återhämtade industrikonjunkturen sig sedan "förvånansvärt snabbt" och det senaste dryga året beskrivs av flera som "en kraftig högkonjunktur". Några som har varit verksamma länge inom sektorn nämner att de aldrig tidigare upplevt ett så gynnsamt konjunkturläge som nu. Flera upplever en generellt bra efterfrågan från samtliga regioner och marknader. Starkast efterfrågan ser ändå många från Nordamerika, medan den inte är lika stark från Europa även om företagen generellt är nöjda även med den nivån.

Orderingången för industriföretagen har överlag ökat de senaste tre månaderna, se diagram 2. Flera av dem talar också om att de för närvarande har fler order än normalt. Det finns en frustration kring att tillverkningen inte hinner i fatt efterfrågan: "Vi har en enorm 'backlog' och ordena fortsätter att komma." Försenade eller uteblivna leveranser fortsätter att störa produktionen och en respondent konstaterar att "lika positiv som orderingången är, lika problematiskt är det på leveranssidan".

Ökad bostadsefterfrågan förbättrar byggkonjunkturen

Konjunkturläget inom byggindustrin anses generellt vara tillfredställande, men fortsatt sämre än under högkonjunkturåren 2016 till 2018. Under inledningen av 2019 påbörjades en försämring av byggkonjunkturen som fortsatte fram till i början av 2021 när den vände upp igen. Liksom tidigare är det en ökad efterfrågan på bostäder som har förbättrat konjunkturen. Efterfrågan på offentligt byggande, som till exempel skolor, vård- och äldreboenden, har fortsatt att utvecklas stabilt. Under pandemin minskade efterfrågan på kommersiellt byggande kraftigt men nu ökar den, framför allt på logistikfastigheter men även på kontor. Efterfrågan på infrastruktur och anläggningar, som hölls uppe av ökade offentliga beställningar under pandemin, fortsätter att utvecklas stabilt. Överlag har orderingången utvecklats väl under inledningen av året, men företagen befarar att den kan komma att försvagas framöver. De stora byggbolagen har i nuläget inga stoppade order, vilket kan förekomma under perioder med höjda priser på byggmaterial och en osäker ekonomisk utveckling. Generellt sträcker sig orderstocken in i 2023, men man ser gärna att det kommer in fler ”långsiktiga” byggprojekt för att stabilisera verksamheten ytterligare.

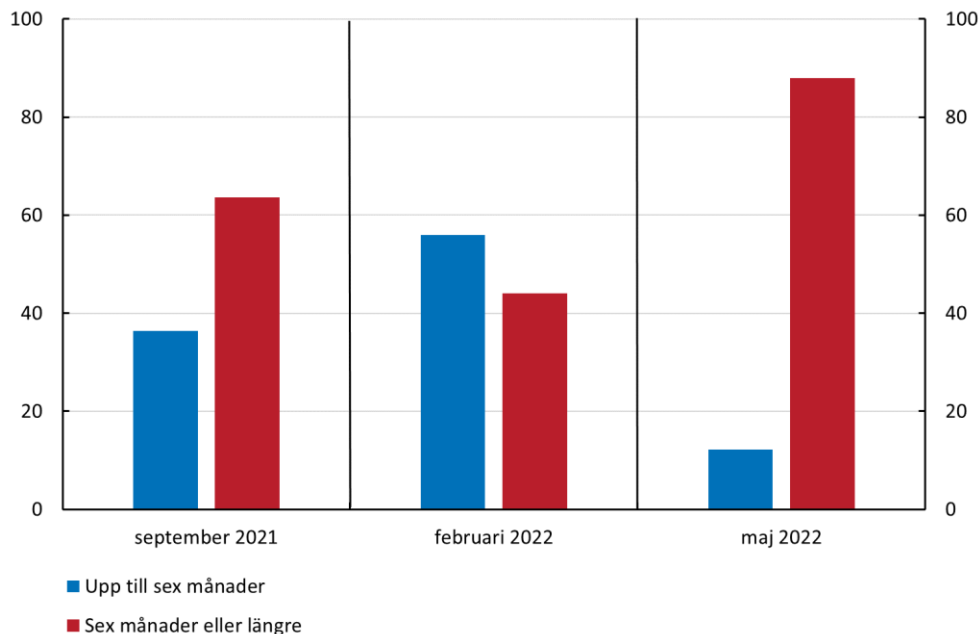
”Förenklat så har vi haft störningar i två år”

Företagen fortsätter att rapportera om olika störningar som påverkar deras verksamhet. Liksom tidigare har de svårt att få tag på vissa varor inom rimlig tid, som till exempel olika insats- och elektronikvaror. De är också bekymrade för den starka prisutvecklingen på många varor. Likaså fortsätter logistikproblemen med till exempel brist på containrar, hamnkapacitet, containerfartyg och lastbilstransporter. De pågående leverans- och produktionsstörningarna anses vara kvardröjande effekter av pandemin, samtidigt som de överlag bedöms ha förvärrats av Rysslands invasion av Ukraina, samt av de senaste månadernas nedstängningar av hamnar och fabriker i Kina.

Något fler företag än i februari upplever att störningarna har påverkat verksamheten i stor utsträckning de senaste tre månaderna, något färre upplever en mindre påverkan medan antalet företag som anses vara opåverkade har ökat något. Sammantaget är det en ganska oförändrad situation jämfört med undersökningen i februari. En majoritet av företagen bedömer att störningarna kommer att pågå i åtminstone sex månader till, vilket visas av diagram 3. Företagens syn på situationen tydliggörs av citatet ”Vi räknar med att det kommer att vara struligt hela det här året, minst”. Delvis beror det på nya händelser, som kriget och nedstängningarna. Samtidigt bedömer företagen att det kommer att ta längre tid för att komma till rätta med logistikproblemen och bristen på varor, fordon, fartyg och lagerlokaler. Exempelvis nämner en respondent att det tar minst tre år innan produktionen kan startas upp i en ny halvledarfabrik. Det tar också lång tid att tillverka nya containerfartyg och bygga bort trängsel i hamnar. Ibland är det också något av ett ”moment 22”. Det behövs fler lastbilar för transporter, men samtidigt saknas halvledare och andra insatsvaror till dem. Flera bedömer att kriget kan bli långvarigt och att sanktionerna mot Ryssland och Belarus, kommer att vara kvar länge. Även om det dröjer innan störningarna försvinner, så tror många att de kommer att minska gradvis.

Diagram 3. Hur lång tid bedömer ni att störningarna kommer att fortsätta påverka er verksamhet?

Andel av företag, procent

Anm. Diagrammet redovisar svaren från samtliga företag som uppgett att de upplevt störningar de senaste tre månaderna. Diagramrubriken redovisar den aktuella frågan.

”Förr planerade vi, nu parerar vi”

Med tiden har företagen blivit generellt bättre på att hantera störningarna, men i många fall handlar det om att ”parera” dem på bästa möjliga vis. Numera läggs beställningar tidigare, orderbevakningen har ökat, nya leverantörer och transportföretag har kontrakterats, och vid behov görs vissa tekniska justeringar av nya insatsvaror. Flera företagsledare inom industrin påpekar att de senaste årens störningar visar på vikten av att ha en ”bred försörjningskedja”, vilket definieras som att ha flera fristående och geografiskt spridda underleverantörer för en och samma insatsvara. En respondent bedömer att ”vi kommer nog aldrig gå tillbaka till att vara så slimmade som vi var tidigare.” För att ytterligare minska sårbarheten vill man också minska beroendet av Kina och övriga Asien, vilket anses vara en ”mycket stor omsvängning” jämfört med tidigare strategier. Det handlar även om att minska geopolitiska risker och påskynda en grön omställning av produktionen. Företagen konstaterar också att en god störningshantering inte bara kräver omlokaliseringar utan också en större flexibilitet i organisationerna och att i större utsträckning använda ny teknik och data.

”Kriget har förvärrat rådande situation”

Rysslands invasion av Ukraina och de efterföljande sanktionerna har framför allt påverkat de svenska företagen indirekt. De indirekta effekterna består, förutom av en generellt ökad osäkerhet, framför allt av en brist på råvaror, metaller, livsmedel, trävaror, el, drivmedel och andra mer eller mindre förädlade insatsvaror och av högre priser på dem. Förutom olja och naturgas nämns bland annat nickel, aluminium, palladium, stål, trägolv, plywood, förpackningsmaterial, vete, majs, solrosolja, foder och gödsel. Många lastbilschaufförer är från Ukraina och kriget innebär därför en ökad brist på denna yrkesgrupp på den europeiska transportmarknaden. Det har också behövts större arbetsinsatser från jurister och inköpare för att tolka sanktionsreglerna korrekt och göra adekvata sanktionsbedömningar vid inköp av insatsvaror. Det krävs noggrannhet i detta arbete för att undvika ”anseenderisker” som kan uppstå vid eventuella felbedömningar. Sanktionerna innebär samtidigt ett större utbud av varor för andra länder, vilket upplevs som positivt för till exempel elektronikhandeln.

De direkta effekterna är betydligt mindre eftersom de flesta företagen endast har haft en mindre verksamhet i Ryssland, Ukraina och/eller Belarus som de snabbt har kunnat stängt stänga ner eller pausa. Ett fåtal däremot har haft en ganska omfattande verksamhet där som de har avvecklat på kort tid, vilket inneburit kostnader i form av bland annat nedskrivningar av kundfordringar och uppsägningar av anställnings- och hyreskontrakt. De betalar fortfarande hyror och löner i Ryssland, medan de saknar intäkter därifrån. Det är också högst osäkert om företagen kan få ut sina befintliga varulager från Ryssland. Däremot har de flesta lyckats styra om varor på väg in i Ryssland, även om det har varit kostsamt med tull, administration och ommärkning av varor: ”Det var ett enkelt beslut att lämna Ryssland, men ett komplicerat beslut på andra vis.”

”Kunderna har bara en plånbok”

Många handelsföretag är osäkra på hur stor effekt den höga inflationen och den ekonomiska politiken kommer att få på efterfrågan på varor och tjänster. Det finns en tydlig oro för att hushållen kommer att konsumera mindre framöver. En företagsledare uttrycker det som att ”kunderna har bara en plånbok”. När priserna på dagligvaror, boendekostnader och andra nödvändigheter höjs så kan konsumtionsutrymmet för sällanköpsvaror komma att minska. En aktör i dagligvaruhandeln bedömer att ”hushållen kommer få det tuffare” och att de i större utsträckning kommer att behöva prioritera mellan olika inköp och utgifter. Samtidigt fortsätter handelns kostnader att stiga, framför allt för inköp och transporter. Flera företag är också bekymrade för kronans utveckling och vilka effekter den kan få på inköpskostnaderna.

Den hushållsnära handeln med hemelektronik och byggvaror, som under pandemin hade starka försäljningssiffror, möter numera en något svagare efterfrågan. Samtidigt möter motsvarande handel, men som är inriktade mot företag, en fortsatt stark efter-

frågan. Inom dagligvaruhandeln, vars försäljning också ökade under pandemin, förväntas en återgång till en mer normal efterfrågan. Därtill ökar efterfrågan på billigare varor. Skiftet från lyx till budget, så kallad 'trading down', syns även inom konfektionshandeln.

Försäljningen av resor, restaurangbesök och hotellnätter, som utvecklades svagt under pandemin, har ökat och bedöms fortsätta att öka. Det talas om ett uppdämt behov av denna typ av tjänster och det är utgifter som hushållen, enligt besöksnäringen, kommer att prioritera i en ganska hög utsträckning framöver. Talande är citatet: "Det är tydligt att kunderna nu unnar sig lite mer än i normalläge." Inför sommaren konstaterar företag inom branschen att den rådande osäkra geopolitiska situationen kan komma att leda till en något högre inhemsk efterfrågan än normalt. Förra sommaren valde många, till följd av pandemin, att spendera semestern i Sverige. Samtidigt återstår det att se om de utländska resenärerna åter kommer att besöka Sverige i samma utsträckning som innan pandemin.

"Vi får gott om ansökningar, men de matchar inte kompetenskraven"

Personalstyrkan anses överlag vara lagom stor i förhållande till produktion och efterfrågan. Det osäkra ekonomiska läget framöver bidrar till en viss försiktighet i anställningsplanerna hos företagen som "inte vill stå där med för mycket folk" om konjunkturläget försämras. Den generella bristen på arbetskraft anses inte vara onormalt stor, däremot är det en påtaglig brist på specialister, erfaren personal och yrkesgrupper med särskild kompetens. Det rör sig bland annat om "duktiga säljare", chaufförer, ingenjörer och 'data engineers'. Flera påpekar att de som söker de lediga tjänsterna i många fall inte matchar kravspecifikationerna. Många talar också om en hög personalomsättning. De har svårt att behålla personal som enkelt kan byta jobb till följd av gynnsamma förhållanden på arbetsmarknaden och på så sätt även få upp sin lön.

Den höga personalomsättningen, bristen på särskilt efterfrågad kompetens samt osäkerheten inför framtiden driver efterfrågan på bemanningsföretagens tjänster, och särskilt efterfrågan på bemanningstjänster. Även för rekryteringstjänsterna finns en stark efterfrågan, vilket kan tolkas som att det finns en "framtidstro hos våra kunder för att man vågar anställa." Samtidigt signalerar kundföretagen om sin osäkerhet kring hur mycket av bemanningsföretagens tjänster som de kommer att efterfråga framöver.

"Lönerörelsen 2023 kommer avgöra om vi stannar kvar i en höginflationsekonomi eller inte"

Lönerna är till stor del låsta i befintliga kollektivavtal, vilket bidrar till att hålla tillbaka lönehöjningarna i år och under inledningen av nästa år. Dock tillkommer en viss löneglidning och den förväntas överlag fortsätta att öka under de kommande tolv månaderna. Företagen vittnar bland annat om att arbetssökande kräver högre ingångslöner som kompensation för den höga inflationen. En företagsledare konstaterar att "i och

med att vi har en hög inflation och flera kollektivavtal är låsta i princip ett år till, kan man endast korrigera sin lön genom att byta arbete eller att hota om det". Det är en situation som inte bara bidrar till att driva på löneglidningen utan också personalomsättningen. En annan förklaring till den ökade löneglidningen är att man i dagsläget får betala mycket för IT-personal och annan specialistkompetens som det råder hård konkurrens om. Det finns en oro bland företagen för stora lönehöjningar i de kommande kollektivavtalen, och avtalsförhandlingarna väntas både bli "tuffa" och "svettiga". "Vi kommer inte att kunna hålla emot" bedömer en respondent.

Kostnaderna har "ökat, ökat, ökat"

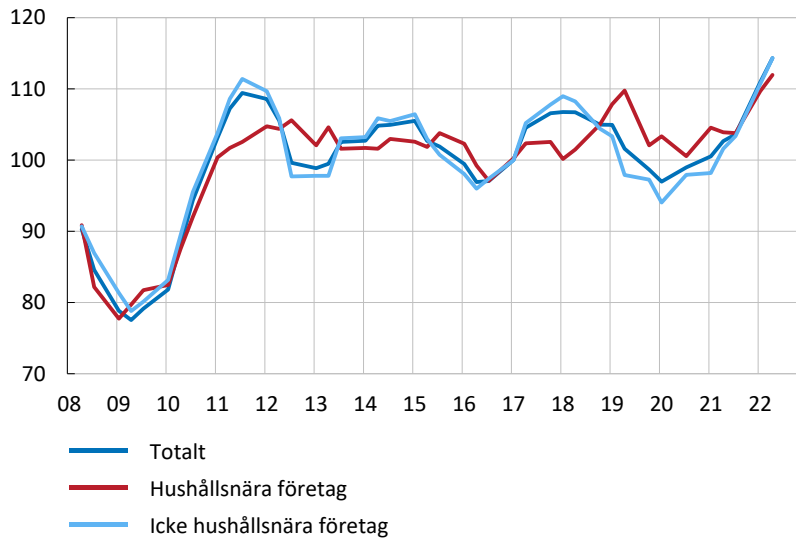
I stort sett samtliga företag upplever kraftigt ökade kostnader de senaste tre månaderna. En företagsledare säger sig "aldrig ha varit med om en så här stor kostnadsinflation". Höjningarna beskrivs både som stora och enstaka men också som mindre och frekventa, vilket fångas av citaten "hundraprocentiga kostnadsökningar" och "prisaviseringar i en strid ström". Inom tillverkningsindustrin nämns framför allt ökade kostnader för insatsvaror, råvaror, transporter och energi. Även inom handeln talar företagen om ökade inköps- och transportkostnader. Men även en svag svensk krona anses vara en viktig förklaring till deras ökade kostnader. De nämner också att inköpskostnaderna har ökat inom de flesta varugrupperna och att det i leverantörsled nu "är många som passar på" att höja priserna. Inom tjänstesektorn påverkas kostnadsutvecklingen framför allt av stigande löner till följd av bristen på arbetskraft och den hårda konkurrensen om den. Därtill uppger företagen att kriget och nedstängningarna, som bland annat medfört ytterligare brist på vissa varor, också är en viktig förklaring till de ökade kostnaderna.

"Vi höjer priserna mycket mer frekvent nu än vad vi någonsin har gjort"

Företagen planerar för att höja försäljningspriserna ytterligare under de kommande tolv månaderna och prisplanerna på ett års sikt ligger på en fortsatt hög nivå, se diagram 4. Prisplanerna varierar dock en del mellan företagen. Vissa ser breda höjningar över i stort sett hela sortimentet i framtiden, medan andra ser mer selektiva sådana. För att inte riskera att tappa kunder höjer de försäljningspriserna på mer unika och mindre konkurrensutsatta varor i första hand. Några menar att prisdifferentiering blir viktigare när inflationen ökar eftersom hushållen då i en större utsträckning letar lågpriser. Att hålla vissa priser nere blir ett sätt att attrahera kunder och ta marknadsandelar när priserna generellt stiger. Flera påpekar också att de höjer priserna mer frekvent än vanligt samtidigt som de har färre rabatter, kampanjer och reducerade priser.

Diagram 4. Företagens bedömning av försäljningspriserna kommande tolv månader

Indextal, tre observationers glidande medelvärde

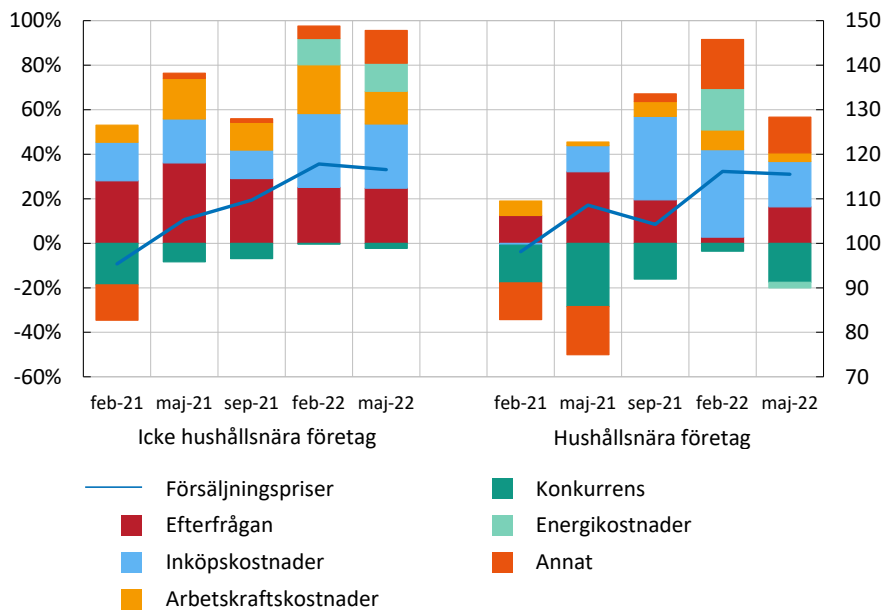

”Framöver kommer kunderna inte att acceptera prishöjningar så lätt”

Det är framför allt en stark efterfrågan och stigande inköpskostnader som förväntas bidra till att försäljningspriserna höjs framöver, se diagram 5. Konkurrensen nämns åter som en dämpande faktor för prisutvecklingen framöver, framför allt bland hushållsnära företag. De påpekar att dagens breda prisuppgångar gör hushållen mer prismedvetna, vilket i sin tur bidrar till en hårdare konkurrens mellan företagen, inom exempelvis dagligvaru- och konfektionshandeln. I förlängningen leder det till något dämpade prisplaner. Det finns en tydlig oro för hushållens minskade konsumtionsutrymme och hur de väljer att förändra sitt konsumtionsbeteende när ”plånboken krymper”. De icke hushållsnära företagen beskriver att det hittills inte har varit några bekymmer att höja priserna, men givet den senaste tidens kraftiga höjningar är vissa nu tveksamma till om det kommer vara lika lätt att höja priserna ytterligare framöver.

Diagram 5. Drivkrafter bakom prissättningen kommande tolv månader

Nettoandelar och indextal

Anm. Staplarna (vänster skala) visar nettot av svar att faktorn kommer att påverka priserna uppåt eller nedåt det kommande året. En stapel över (under) noll innebär att faktorn bidrar till stigande (sjunkande) priser framöver. Indextalen (höger skala) visar ett standardiserat värde (medelvärde = 100 och standardavvikelse = 10) av nettotalen för de företag som svarar på frågan om försäljningspriserna kommer att höjas respektive sänkas kommande tolv månader. Icke hushållsnära företag avser industriföretag och de företag som huvudsakligen säljer tjänster till företag. Hushållsnära företag avser handeln och de företag som huvudsakligen säljer tjänster till hushåll. Posten "Annat" innehåller bland annat ledig kapacitet, marginalförändringar, produktivitetsutveckling, växelkurs och transportkostnader.

Om Riksbankens företagsundersökning

Riksbankens företagsundersökning avser att spegla pris- och konjunkturutvecklingen inom industrin, byggsektorn, handeln och delar av tjänstesektorn. Eftersom ett fåtal aktörer står för en mycket stor del av det svenska näringslivet kan relativt få intervjuer ge information om stora delar av näringslivet. Många av de intervjuade företagen förmedlar dessutom information om andra delar av näringslivet genom sina kontaktytor mot bland annat små och medelstora företag.

Sedan undersökningens start 2007 har över 300 företag deltagit. I undersökningarna som genomfördes under perioden 2007-2019 intervjuades varje år cirka 30 företag i februari, och cirka 45 företag i maj och november. Intervjuerna genomfördes av Riksbankens personal under besök på cirka en timme. Med anledning av pandemin och dess effekter på ekonomin genomförde Riksbanken under 2020 sammanlagt åtta omgångar av telefon- och videosamtal med företag och branschorganisationer. Numera intervjuas mellan 30 och 50 företag och branschorganisationer vid varje tillfälle. Från och med maj 2022 sker åter igen en del av intervjuerna i form av besök. Intervjuerna genomförs i regel med personer i företagets ledningsgrupper. Samtalen ger företagen möjlighet att utveckla svaren och intervjuaren kan ställa fördjupande följdfrågor. Särskilda frågor ställs från tid till annan om aktuella frågeställningar inom penningpolitiken. Svarsfrekvensen för undersökningen är hög och ligger ofta runt 95 procent.

Undersökningens resultat presenteras i en rapport som publiceras på Riksbankens webbplats vanligtvis tre gånger per år. Rapporten för maj 2022 redovisar resultatet av intervjuer med 41 företag och branschorganisationer som huvudsakligen genomfördes under perioden 28 april till 11 maj. Om inget annat anges visar diagrammen i rapporten företagens svar viktade med respektive företags antal anställda i Sverige. Indextalen i diagrammen fångar upp- och nedgångar i svarsmonstren väl. Dessa svar kombineras sedan med företagens reflektioner under intervjuerna.

En närmare beskrivning av undersökningen finns på Riksbankens webbplats: Hokkanen, Melin och Nilson (2012), "Riksbankens företagsundersökning – en snabb konjunkturindikator", Penning- och valutapolitik 2012:3.

http://www.riksbank.se/Documents/Rapporter/POV/2012/rap_pov_artikel_3_121017_sve.pdf

SVERIGES RIKSBANK

Tel 08 - 787 00 00

registratorn@riksbank.se

www.riksbank.se

PRODUKTION SVERIGES RIKSBANK

ISSN ISSN. (online)